

TEZAUŢ LITURGIC
10 DECEMBRIE

VIATA
SF. MUCENICI
MINA, ERMOGHEN
ŞI EVGRAF
DE LA
ALEXANDRIA

ROMAN, 1993

10 DECEMBRIE

VIAȚA SF.MUCENICI

MINA,ERMUGHEN ȘI EVGRAF

DE LA ALEXANDRIA

După împărații Dioclețian și Maximian, care, neputînd a birui puterea lui Hristos ce se săvîrșea întru sfinții săi mucenici și mărturisitori, nici a pierde de pe pămînt sfînta credință, pentru care lucru foarte mult se osteneau vărsînd fără cruțare sîngele creștinesc, de bunăvoie și din multa sa asprime, lăsîndu-și sceptrul, au luat după dînșii împărăția: Maxentie în Roma, Constantin - care, după aceea, a crezut în Hristos și toată lumea a luminat-o - în Portugalia, iar Maximin la răsărit. Dar nu înceta a se face prigoană asupra creștinilor, mai ales la Răsărit, unde pămîntul și marea ca și cum se mișca și se tulbura, ridicîndu-se asupra Bisericii lui Hristos ce se înmulțea, și cu cît se înmulțea, cu atît mai mult înflorea ca crinul în spini, roșită fiind de sîngele cel mucenicesc.

Păgînul împărat Maximin, fiind prea rîvnitor părinteștii sale credințe, cea cu mulți dumnezei, era mai urîtor și mare prigonitor al drepte credințe creștinești. Acestuia i s-a vestit cum că toată

Alexandria, care este cetate prea slăvită în Egipt, s-a tulburat, înmulțindu-se acolo creștinii foarte mult și făcându-se tulburare între creștini și păgâni. Iar el, neputînd merge acolo singur, pentru că avea nevoie a zăbovi în Vizantia, a trimis pe unul din dregătorii săi, bărbat cu bună pricepere, iscusit în înțelepciunea elinească și ritor bun, cu numele Mina, de neam atenian. Acestuia i-a încredințat să astîmpere tulburarea poporului ce se făcuse în cetate și pe cele răzvrătite să le îndrepteze și să izgonească creștinătatea din cetate. Apoi credința cea părintească, adică păgînatatea lor, să o întărească și pe cei ce au căzut dintr-însa, adică pe cei ce s-au întors de la păgînatate către Hristos, iarăși să-i întoarcă spre dînsa.

Mina se arăta pe dinafară că ține de credința împăratului și ca și cum s-ar fi învoit împreună cu cele păgînești; dar dinăuntru era creștin adevărat și păzitor al poruncilor lui Dumnezeu. El a tăinuit pînă la o vreme credința lui cea dreaptă, așteptînd chemarea cea dumnezeiască pentru nevoița și cununa muceniei.

Deci, primind poruncă de la împărat, a ajuns degrabă în Alexandria și acolo, fără de osteneală a alinat tulburarea, cu înțelepte sfaturi împăcînd amîndouă părțile, adică creștinii și păgîinii, poruncind ca fără de opreală să-și țină fiecare

credința sa. Apoi pe toate cele stricate din așezămintele cetății și cărora le trebuia rânduială, îndreptându-le bine, a vestit prin scrisoare împăratului. După aceea, a gândit să-și mărturisească credința sa în Hristos, pe care o ascundea și s-o aducă întru arătare tuturor, ca să se facă și altora chip de dreaptă credință și pricinuitor de mîntuire, adică să iasă la nevoința mucenicească. Căci zicea întru sine: "Dacă într-altă vreme voi vrea să mă dau spre munci, apoi numai eu singur mă voi încununa, iar acum pot și pe alții să-i duc către încununare". Deci, a început la arătare a lăuda numele lui Iisus Hristos și a învăța sfînta credință, încredințînd nu numai cu cuvintele pe cei necredincioși, ci și cu lucrurile; căci i se dăduse lui darul dintru înălțime a vindeca neputințele, prin chemarea numelui lui Hristos și prin semnul Sfintei Cruci.

Astfel odinioară, mergînd prin mijlocul cetății și poporul urmîndu-l, s-a întîmplat de a văzut pe cale mulțime de șchiopi, orbi, muți, surzi și îndrăciți. Rugîndu-se lui Dumnezeu ca să arate puterea Sa prin mîinile lui, pentru încredințarea poporului celui necredincios, a chemat numele lui Hristos. Apoi, și-a pus mîinile sale peste cei bolnavi, făcînd peste fiecare dintr-înșii semnul Sfintei Cruci, și îndată s-a dăruit tuturor tămăduire: orbii au văzut, muții au grăit, șchiopii au sărit ca cerbii și

îndrăciții au scăpat de duhurile cele necurate. Văzînd aceasta, tot poporul s-a înspăimîntat și mulți au crezut în Hristos, pe care Sfîntul Mina, învățîndu-i cu cuvinte, i-a unit cu creștinii.

Dar unii din cei împietriți cu necredința și orbiți cu răutatea elinească, cărora le erau iubite praznicile cele diavolești și-i cinsteau pe aceia cu îmbuibarea, cu beția și cu lucruri necurate, care nu iubeau viața creștinească cea cinstită și înfrînată, fiind fii ai întunericului ce urau lumina, aceea, nerăbdînd a vedea batjocorirea zeilor lor și defăimarea praznicelor celor urîte, au trimis în taină la împărat, vestindu-i toate cele ce făcea Mina, că și el crede în Galileanul Cel răstignit și pe tot poporul Alexandriei l-a răzvrătit cu aceeași credință, iar acum a pustiit capiștele zeilor celor vechi.

Împăratul, auzind acestea, s-a umplut de mînie și chemînd pe dregătorii și sfetnicii săi, se jeluia înaintea lor despre Mina, că a făcut cele potrivnice poruncii lui; că, în loc să piardă creștinătatea din Alexandria, el a înmulțit-o, iar pe poporul elin, cel deprins cu legile cele vechi părintești, l-a adus către credința cea nouă, creștinească. Dregătorii au sfătuit ca să trimită acolo pe cineva, care ar putea să îndrepteze cele răzvrătite de Mina, iar pe acesta să-l sfătuiască sau să-l silească, ca iarăși să se întoarcă la credința zeilor. Iar pentru acel lucru

să aleagă pe unul mai cu trecere înaintea stăpînirii împărătești și slujitor credincios, care să păzească toate poruncile lui și să se sîrguiască a le împlini întocmai. Căutînd și întrebînd ei de unul ca acela, a fost plăcut tuturor eparhul cetății cu numele Ermoghen, bărbat vestit și slăvit. Deci au voit să-l trimită pe acesta, ca unul ce putea să săvîrșească toate cele poruncite lui de împărat. Împăratul a trimis îndată pe Ermoghen în Alexandria, dîndu-i din Vizantia putere ostășească să cheme pe Mina la judecată, iar cetatea să o curețe, precum socotea el, de rătăcirea creștinească.

Ermoghen era de neam tot atenian, născut și crescut tot în păgînătatea idolească, dar cu obiceiul bun și milostiv, deși nu cunoștea pe Hristos, adevăratul Dumnezeu; însă cu faptele era ca un creștin, căci neavînd lege, din fire făcea ale legii. Mergînd Ermoghen împreună cu ostașii spre Egipt, într-o noapte a văzut în vis trei bărbați prea străluciți, zicînd către dînsul: "Să știi, Ermoghene, că cel mai mic lucru bun nu este trecut cu vederea de Dumnezeu. De aceea și lucrurile tale, deși nu sînt desăvîrșit bune, însă Dumnezeu le primește și calea ta, care era să fie spre pierderea multora, o va face ție pricinuitoare slavei și cinstei celei fără de moarte. Deci nu uita cuvintele noastre, că pe această cale vei ajunge la Împăratul cel adevărat și veșnic, iar noi vom trimite ție un așa om care te va

face prieten al Împăratului celui binecuvîntat și vei lua de la El o cinste din acelea, pe care împăratul tău cel de acum nu poate să ți-o dea ție".

Deșteptîndu-se Ermoghen, se gîndea cu spaimă și cu mirare la cele văzute și nu se pricepea ce o să se facă. Aștepta, deci, să dobîndească o cinste mult mai mare, însă de la cei ce împărăteau vremelnice pe pămînt, iar nu de la Împăratul cel Preaînalt, pe care încă nu-l știa, fiind neluminați ochii inimii lui. După acea îndelungată vreme a plutirii sale pe mare, a ajuns la țărmul Alexandriei și a intrat în cetate cu mare slavă, cu cîntări de timpane, cu trîmbițe, întîmpinat de tot poporul, cu cinste petrecîndu-l în palatul luminat.

Făcîndu-se seară și tot poporul risipindu-se, fericitul Mina a venit către Ermoghen singur, vrînd să vorbească împreună cu dînsul deosebi, despre unul Dumnezeu și despre sfînta credință, știind că mai bine se ascultă vorba și se primește sfatul mai la o parte, și chiar de s-ar fi grăit ceva potrivit, aceasta mai cu înlesnire se rabdă deosebi, decît înaintea adunării poporului.

Intrînd la Ermoghen, a zis: "Slavă marelui Dumnezeu cu a Cărui purtare de grijă ai venit aici". Iar Ermoghen auzind de unul Dumnezeu și văzînd că stau înaintea sa unii din cei ce erau din

palatul împărătesc, îndată a poruncit să ia pe Mina sub strajă, temîndu-se să nu fie clevetit la împărat că a primit la vorbă deosebită pe vrăjmașul împărăției. Deci a zis către cei ce stăteau înaintea: "Mîine va cunoaște acest tănuitor ce fel de prieten sînt eu al vrăjmașilor împărăției și va pricepe dacă este un Dumnezeu sau mai mulți".

A doua zi, fiind pregătit divanul pentru priveliște și adunîndu-se mulțime de popor, a șezut judecătorul Ermoghen, stînd împrejurul lui purtătorii de arme, și a poruncit să aducă înaintea sa la judecată pe Sfîntul Mina. Deci, a stat înaintea lui ostașul lui Hristos cu fața luminoasă și cu suflet netemător, arzînd cu rîvnă după Dumnezeu. Apoi i-a zis judecătorul: "Se cuvine, o! Mina, fiecare om a cinsti pe împărați și pe zeii cei împărătești și a fi mulțumitor pentru facerile lor de bine; iar tu nici pe împărați, nici pe zei nu-i cinstești, uitînd facerile de bine ale acelora". Sfîntul a răspuns: "Pînă atunci, o, judecătorule, se cuvine a arăta mulțumire către făcătorii săi de bine, pînă cînd este de folos și celui ce face bine și celui ce i se face binele. Iar cînd amîndurora li se aduce vătămare, atunci facerea de bine este vătămătoare, iar pe făcătorul de bine se cuvine a-l lepăda.

A cinsti pe împărați este lucru sfînt, precum se cuvine stăpînirii și începătoriei; iar cînd împărații

nu cinstesc drept și cu bună credință pe Dumnezeu, Care este întâia începătură, nici nu-I dau cinstea cuviincioasă, pe aceia nu este drept a-i cinsti. Mai ales pe zeii lor nu se cuvine a-i cinsti, de nu vom cerceta mai întâi, oare sînt așa puternici precum este Dumnezeu? Oare sînt fără început, fără sfîrșit și fără de moarte? Iar dacă vreuna dintr-acestea nu le va împlini, apoi se cuvine a-i trece cu vederea. Căci cum pot a fi dumnezei, nefiind desăvîrșiți? Deci, cu fierbinte dorire și cu inimă curată se cuvine a căuta pe Dumnezeu. Eu, după cum știi și tu, judecătorule, cînd eram în Atena, păzeam legile părintești, căci din tinerețe lăsînd pe părinți, cu multă dorință și osîrdie mă îndeletniceam cu citirea cărților și nu cu puțină osteneală am străbătut toată învățătura elinească, făcătoare de basme. Înștiințîndu-mă că și la creștini sînt oarecare cărți, am dorit să le citesc și citindu-le am dobîndit atîta folos din ele, încît nu este cu putință a grăi.

Asemănînd Scriptura creștinească cu învățătura cea elinească, am aflat că mare deosebire erau între ele, ca și cum s-ar lupta una împotriva alteia. Căci în cea creștinească am văzut putere și dreptate, iar într-aceasta, rătăcire și vicleșug. Apoi cele ce sînt în scripturile creștinești arată puterea lui Hristos Dumnezeu, iar scripturile elinești socotesc ca Dumnezeu pe cel îmbrăcat cu

neputințe omenești, cu patimi și cu poftă și sînt pline de minciuni, de tulburare, de neînfrînare și de nerușinare; povestind că zeii au făcut război între ei și au fost biruiți și răniți de oamenii cei muritori. Apoi sînt pline și de alte răutăți fără număr, de minciuni și de basme. Cu un cuvînt zic: Sfirșitul scripturii creștinești este mîntuirea, prin cunoștința adevărului, iar a celei elinești, este adevărată pierzare și pogorîre către patimile cele necurate și urîte, cum și către rătăcire.

Însă, deși sînt în acest chip scripturile creștinești, n-am voit îndată a urma acelora, ci m-am gîndit ca să încerc cu fapta puterea lui Hristos și să mă învăț adevărul. Deci, cînd am aflat pe unul care avea toate mădularele sale slăbănogite, am chemat peste dînsul numele lui Hristos și îndată s-a însănătoșit cel bolnav. Iar eu, cunoscînd pe Atotputernicul Dumnezeu, m-am lepădat de deșertăciunea elinească și, luînd Sfîntul Botez, m-am încredințat lui Hristos. Din acea vreme și pînă acum vindec bolile cele mari și patimi nevindecate, pe care numai singur Dumnezeu le-ar fi vindecat degrabă și cu înlesnire, eu le vindec, cu chemarea numelui lui Hristos. Despre cele grăite de mine martor este tot poporul, care stă împrejurul acestei priveriști și nu poate zice cineva de cuvintele mele că sînt mincinoase și deșarte; căci chiar acum este cu putință ca să se cerceteze cele ce grăiesc".

Acestea grăind sfântul despre Hristos Dumnezeu, poporul cel ce sta împrejur l-a ascultat cu luare-aminte de la al treilea ceas pînă la al șaptelea și încă mai mult dorea să-l asculte. Iar la sfîrșit, tot poporul cel credincios a strigat către Ermoghen: "Nu te osteni mai mult, bunule judecător, că noi toți sîntem martorii facerilor de bine și al minunilor săvîrșite cu puterea lui Hristos. Și nici un cuvînt nu grăiește cu minciună, nici nu este viclenie în gura lui, că de ai fi fost aici în acea vreme, ai fi cunoscut adevărul singur și ai fi priceput că nu se cuvine a cinsti alt dumnezeu, decît numai pe Dumnezeul pe care el îl propovăduiește.

Ermoghen, văzînd îndrăzneala poporului și pricepînd că toți, ascultînd învățătura lui Mina, se pleacă către Hristos, s-a temut a chinui pe sfînt. Deci, neputînd răspunde ceva împotriva adevărului, s-a rușinat; apoi a poruncit să ducă pe sfînt în temniță, iar el sculîndu-se mîhnit, s-a dus la palatul său. După aceea poporul s-a risipit, lăudînd pe Sfîntul Mina. Iar el, fiind închis în temniță, cînta: *Mîntuitu-ne-ai pe noi, Doamne, de cei ce ne necăjesc și pe cei ce ne urăsc i-ai rușinat; deschis-ai în pilde gura noastră, spus-am vorbele cele din început.* Ermoghen de supărare nici n-a mîncat și nici n-a dormit în acea noapte, tulburat fiind de gînduri, căci se temea și de popor și de împărat; de popor ca să nu ridice gîlceavă și

tulburare pentru Mina, iar de împărat, mai mult, ca să nu se mînie asupra lui, de nu va pierde pe Mina cu munci.

A doua zi, șezînd în divan și punînd înaintea uneltele cele de muncă, a poruncit să aducă pe sfînt legat și a zis către dînsul: "Spune-mi cum ai îndrăznit a invita poporul, făcîndu-l să nu se supună împăratului, ci mai vîrtos să hulească pe zei fără de rușine și cum ai făcut a asculta limba ta cea mincinoasă și a primi credința creștină?" Iar sfîntul a zis: "Nu eu am îndemnat poporul să nu se supună poruncii împăratului, ci rîvna lui Dumnezeu. Căci creștinii rîvnesc după Domnul lor, cel cunoscut prin semne și minuni. Eu am vorbit de rău înaintea lor pe zeii împăratului tău, căci fiecărui om, care are înțelegere dreaptă și judecată sănătoasă, i se cuvine nu a iubi, ci a urî ceea ce va vedea și va cunoaște că este minciună. Iar adevărul se cuvine a-l iubi și a-l cinsti, căci pentru oameni adevărul, de care nu este îndoială, este singur Hristos".

Judecătorul a zis: "Ție ți se pare a fi așa, nebunule, cum că adevărul este Hristos; dar eu îndată îți voi arăta că nu se cuvine a vă închina Celui răstignit și că sînt mincinoase toate cele grăite de tine ieri. Cînd voi tăia sau voi arde unul cîte unul mădularele trupului tău, atunci tu, care te închini

lui Hristos, oare putea-vei să-ți faci iarăși întreg acel mădular tăiat sau ars? Și dacă nu vei putea a te face întreg, apoi cum vei putea să dai altora tămăduiri?" Iar sfântul a zis: "Doresc, judecătorule, ca tot felul de munci să pui asupra mea pentru Hristos și nădăjduiesc că și tu, lepădînd această cinste vremelnică pe care o ai acum, vei fi unul dintre aceia peste care împărățește Hristosul meu". Iar judecătorul, umplîndu-se de mînie a poruncit să taie tălpile picioarelor lui și să-i despoaie fluierile și așa să stea înaintea, ca, fiind ținut de durerea ranelor, să nu poată răspunde la întrebările despre zei. Iar el, fiind numai cu oasele goale, cu carnea luată de pe dînsule, sta și cînta: *Picioarele mele au stătut întru îndreptare, întru adunări bine te voi cuvînta, Doamne*. Deci, curgea șiroaie de sînge din picioarele lui, iar mucenicul în acea pătîmire avea fața luminată și inima cu bărbăție. Apoi cu limbă slobodă vorbea, preamărînd pe unul adevăratul Dumnezeu și muștrînd zeii.

Acest lucru auzindu-l chinuitorul, a poruncit să-i taie limba; și cînd voiau să împlinească porunca, sfântul a zis către muncitor: "Nu numai limba, ci și ochii de mi-i vei scoate, nici atunci nu mă vei birui, pentru că legea lui Hristos este făclie picioarelor mele și nădăjduiesc că după tăierea limbii mele, tu singur vei grăi măririle Hristosului meu". Deci,

fiindu-i tăiată limba și sîngele curgîndu-i din gură, sfîntul nu și-a schimbat credința sa, ci arăta cu ochii că este gata, cu toate mădulele trupului său, a pătimi pentru Hristos. Apoi a poruncit judecătorul să-i scoată și ochii, iar sfîntul își pleca capul arătînd că dă mulțumire lui Dumnezeu, fiindcă l-a învrednicit să pătimească pentru El asemenea munci; La urmă iarăși a fost aruncat în temniță. Judecătorul s-a dus, zicînd: "Mîine dimineață voi da trupul lui spre mîncarea păsărilor".

Sfîntul zăcea în temniță slăbit de rane și dureri; dar după ce a înnoptat, la al treilea ceas din noapte, a strălucit o lumină ca un fulger și s-a arătat lui Domnul Hristos, Care, apropiindu-se de locul unde era mucenicul aruncat, mai întîi a umplut inima lui de bucurie și de îndrăzneală. Apoi i-a tămăduit limba, i-a luminat ochii, i-a vindecat picioarele, l-a sculat ca din morți, l-a înviat și l-a făcut cu totul întreg și sănătos. După aceea a zis către dînsul: "Ia aminte, Mina, Eu sînt Iisus Hristos, pentru care tu pătimești. Și am venit ca să te cercetez, fiind de la început aproape de tine, privind la nevoița ta și așteptînd să se cunoască de judecători și de stăpînitori dragostea ta către Mine. Și de vreme ce acum s-a cunoscut, voi fi de față împreună cu tine, sprijinindu-te. Iar pe Ermoghen cel ce vrăjmășește asupra Mea și nu

iubește numele Meu, dimineață îl vei avea smerit și rugându-se ție; iar după puțin îți va fi și el tovarăș în nevointă, căci împreună cu tine va da mărturie pentru Mine, împreună cu tine va pătimi, împreună se va și încunună. Pentru că nu este drept ca multele sale fapte bune să piară pentru neștiința lui".

Mîntuitorul, zicînd acestea, a suflat asupra lui cu Duhul Său cel Sfînt și l-a umplut de negrăită veselie. Ermoghen, odihnindu-se pe pat, cugeta la neamul și la patria Sfîntului Mina, la înțelepciunea, bărbăția și dregătoria lui cea dintîi și cum avea multă îndrăzneală la împărat și cum multora a fost mijlocitor de bunătățile împărătești. Cugetînd toate acestea, se umilea pe sine, căci pe un om ca acela l-a pierdut cu muncile și judeca că de acele răni va muri și plîngea pentru dînsul, gîndindu-se să îngroape trupul lui cu cinste.

Făcîndu-se ziuă și șezînd iarăși la locul de judecată, fiind de față tot poporul Alexandriei, Ermoghen a trimis pe ostașii care stăteau înainte să aducă din temniță la priveriște trupul mucenicului. Iar ei, ducîndu-se, au găsit temnița, care era foarte întunecoasă, plină de lumină cerească și doi bărbăți, frumoși, străluciți, stînd lîngă sfînt, ca niște ostași gata spre apărare și spre izbîndă. Iar pe Sfîntul Mina, nu numai că l-au

găsit viu și cu tot trupul sănătos, ci, văzînd luminat, grăind limpede și cîntînd: *De voi merge în mijlocul umbrei morții, nu mă voi teme de rele, că Tu cu mine ești, Doamne.* Ostașii, spăimîntîndu-se de ceea ce vedeau, tăceau ca mușii; apoi, cunoscînd bine că nu este nălucire, ci cu fapta văd puterea lui Dumnezeu, au strigat, zicînd: "Mare este Dumnezeul creștinilor". Apoi îndată au crezut în Hristos și nu s-au mai întors către cel ce i-a trimis. Iar judecătorul cu tot poporul așteptînd îndelung pe ostași, s-a supărat și a trimis mai mulți, poruncindu-le să aducă mai degrabă pe mucenicul cel mort, precum credea el. Dar și aceștia, văzînd acele minuni, ca și cei dintîi, au crezut în Hristos și nu s-au mai întors.

Sfîntul, înștiințîndu-se de la ostași că tot poporul s-a adunat la priveriște și că judecătorul șade la judecată, s-a dus singur la judecător și la popor, împreună cu ostașii care crezuseră în Hristos. Apropiindu-se sfîntul de priveriște, cînta: *De s-ar rîndui asupra mea tabără, nu se va înfricoșa inima mea.* Întorcîndu-și toți ochii către dînsul, se mirau cu multă spaimă văzîndu-l viu și sănătos, umblînd, văzînd și vorbind, el care ieri fusese jumătate mort, orbit și fără limbă. Atunci au strigat toți într-un glas: "Mare este puterea lui Hristos, Care biruiește și moartea; fericită ești cetate a Alexandriei, care, prin omul acesta, ai

cunoscut înșelăciunea diavolească și ai priceput adevărul lui Hristos. Cu adevărat a lui Dumnezeu este stăpînirea și puterea aceasta. Bucură-te ritore, nevoitorule al unui adevărat Dumnezeu și Mîntuitor, bucură-te!"

Judecătorul s-a înspăimîntat foarte tare de acel lucru nou și minunat și, temîndu-se să nu se răscoale poporul asupra lui, voia să se ducă din priveliște. Dar poporul a strigat: "Nu te duce, cinstite judecător, nici pizmui cetatea pentru această bună norocire, pentru că astăzi are să cunoască pe unul adevărat Dumnezeu și să meargă pe calea dreaptă către lumina adevărului".

Amenințînd poporul să tacă, judecătorul a poruncit sfîntului să vină la dînsul și să se apropie mai mult, căci i se părea că este înșelăciune ceea ce vedea, ca unul ce încă nu avea în sine cunoștința lui Hristos. Deci se uita la sfînt cu dinadinsul, îl pipăia cu mîinile, de este cu adevărat Mina și dacă s-a tămăduit de rane. Văzînd că lucrul este adevărat, s-a înspăimîntat și nu zicea nimic. Apoi, venindu-și în sine cu greu, a zis: "Spune-mi, omule, ce sînt aceste lucruri străine și neașteptate, ce s-au făcut?" Oare Dumnezeul tău este puternic a face acestea, ori altul?"

Sfântul a grăit iarăși despre Dumnezeu cel fără de început, despre crearea omului și despre călcarea de poruncă. După aceea, despre întruparea lui Hristos și răscumpărarea neamului omenesc, despre Cruce și despre pătimirea cea de bună voie. La sfârșit a adăugat și acestea: "Dumnezeu, o! judecătorule, Care este bun și milostiv și Care S-a pogorât pe pământ pentru mântuirea omului, nu voiește să piară nici un om și să cadă din bunătățile cele veșnice. Ci, precum maica se îngrijește de fiul său, rabdă multe, chiar de ar face fiul ceva fără rînduială, sau ar fi dosădit-o; căci fiind biruită de dragostea cea firească către dînsul, nu se mînie asupra lui, chiar de ar fi făcut ceva necuviincios. Pentru că știe că din neștiință face și cu răbdare așteaptă vîrsta și mintea lui, nădăduind a-l vedea bărbat desăvîrșit, cinstit de popor și slăvit.

Așa și Dumnezeu care ne-a creat, se îngrijește de noi și, ca un părinte, rabdă răutățile făcute de noi din neștiință, fiind biruit de multa sa îndurare, nevoind nimic mai mult de la noi, decît numai să moștenim slava Lui, crescînd ca un bărbat desăvîrșit, la măsura vîrstei duhovnicești. Văzîndu-vă pe voi Ziditorul, înghițiți de diavol și cu întîrziere veniți la cunoștința adevărului, apoi Îl întărîtați cu idolii voștri și-L mîniați și nu vă temeți de stăpînirea și puterea Lui, fiindu-I milă de

pierderea voastră și, ca de niște fii, îngrijindu-Se de voi, a venit prin mine acum și a biruit rătăcirea voastră, cum și rîvna voastră cea fără înțelegere, precum mărturisesc toți cei ce privesc la mine.

Deci, să cunoască fiecare din voi puterea lui Hristos Care este în mine. Că eu, fiind om care mă apropii de bătrînețe și, ieri, fiind lipsit nu de puține părți ale trupului, ci de toată puterea cea trupească prin munci și ca pe un mort în temniță aruncîndu-mă, iată, acum stau înaintea voastră întreg și nevătămat, cu nimic împuținat, ca și cum a doua oară m-aș fi născut astăzi și mai sănătos aș fi venit în lumea aceasta. Și dacă voiește cineva a afla, să știe că Acesta este Dumnezeu cel adevărat, Care mi-a dat mie acum limbă, ochi, picioare și sănătate desăvîrșită. Apoi să creadă în El, căci dintru început a zidit lumea aceasta și cele ce sînt într-însa și a dăruit viață făpturii. Deci, înțelege, o, judecătorule, și nu nesocoti pe Acela care se îngrijește de tine și așteaptă întoarcerea ta; căci ți se cade a te apropia de Hristos, precum mi s-a vestit de El. Bucură-te că ai să vii către Împăratul cel bun și veșnic și ai să te apropii de El împreună cu mine, prin nevoița mucenicească".

Judecătorul, avînd suflet bun pentru primirea darului, pe de o parte prin cuvintele sfîntului, iar pe de alta prin minunea ce se făcuse, a început a

cunoaște pe adevăratul Dumnezeu, atingându-se dumnezeiasca lumină de ochii inimii lui.

Aducându-și aminte de vedenia pe care o văzuse când plutea cu corabia, a cunoscut că Dumnezeu voiește să-l însoțească pe el, cu credincioasele sale slugi și cu prietenii săi. Deci, se bucura, ca cel ce află mare dobândă; dar se îndoia, pentru că atîta vreme viețuind în rătăcire, zicea că nu poate fi vrednic de un dar ca acesta al lui Dumnezeu.

Acestea cugetînd el în sine, dumnezeiescul dar care îl chema la cunoștință i-a descoperit mai luminat un semn al adevărului. Căci a văzut, cu oarecare din prietenii săi, doi bărbați cu arme stînd lîngă Sfîntul Mina, strălucind ca niște fulgere și ținînd o cunună deasupra capului mucenicului. Pe aceștia văzîndu-i, foarte mult s-a temut și se întreba cu prietenii săi, care erau lîngă dînsul, dacă văd și ei ceea ce vede el; iar aceia i-au zis că și ei văd același lucru. Atunci Ermoghen, sculîndu-se îndată de pe scaunul său, cu mare glas a zis către popor, arătînd cu mîna către sfînt: "Cu adevărat, acesta este slugă a adevăratului Dumnezeu și mare este Dumnezeul pe care ne învață el a-L cinsti; căci prin minuni dă ajutor robilor Săi, îi apără și le dă biruințe. Iar eu am fost fără de minte pînă acum, dîndu-mă diavolilor și îngrijindu-mă a vă aduce către dînșii și pe voi, care voiți a crede întru Hristos".

Acestea zicînd, a vrut să se arunce la picioarele Sfîntului Mucenic Mina, dar se temea a se apropia, vîzînd minunea cea îngerească. Apoi făcîndu-se nevăzuți îngerii, a alergat Ermoghen către Sfîntul Mina și, cuprinzîndu-i sfintele lui picioare, le săruta, zicînd: "Roagă-te pentru mine, adevăratule slujitor al lui Dumnezeu; mă rog ție, pentru adevărul pe care îl mărturisești, roagă-te ca și eu nevrednicul să mă învrednicesc a fi slugă Dumnezeului tău, de al Cărui dar de mă voi încredința, mă voi căi de rătăcirea și nebunia mea cea dinainte". Iar sfîntul a zis către dînsul: "Fii cu suflet bun, o! minunate eparh, și nu te îndoii de bunătatea lui Dumnezeu, căci eu Îl știu pe El îndurat și milostiv și nădăjduiesc că și pe tine, care vii către El, nu numai că nu te va lepăda, ci și în cărțile vieții va scrie numele tău, primind credința ta întru El, cea cu osîrdie și, precum mi-a descoperit mie despre tine, El voiește ca și tu, prin mucenicie, să preamărești numele Lui cel dumnezeiesc".

Acestea zicînd, sfîntul a văzut că poporul a petrecut toată ziua nemîncat, pentru că toți privind cele ce se făceau și minunîndu-se, uitară de mîncare; încît nici unul nu voia a se duce de la priveliște, de cînd cu acea preaslăvită minune și de cînd s-a făcut acea rugăciune dulce grăitoare a mărturisorului lui Hristos. Aceasta pricepînd

sfântul a ieșit singur din priveriște și a poruncit ca și poporul să se risipească, făgăduind că a doua zi dimineață va veni iarăși la priveriște și va grăi multe din cele ce sînt pentru sfînta credință, apoi îi va povățui și pe ei ce se cuvine a face. Iar Ermoghen nu s-a despărțit de Sfîntul Mina, ci toată noaptea a petrecut cu dînsul, povățuindu-se pe calea cea dreaptă a cunoștinței lui Dumnezeu și învățîndu-se tainele credinței în Hristos.

A doua zi atîta popor din Alexandria s-a adunat la priveriște, încît nu mai încăpea locul priveriștii. Iar Sfîntul Mina împreună cu Ermoghen, ieșind la priveriște și întîmpinîndu-i mulțimea de elini, strigau: "Noi toți credem în Dumnezeul cel propoveduit de tine, Aceluia făgăduim a-I sluji și ne lepădăm de toată rătăcirea noastră cea dinainte!". Iar sfîntul mulțimea lui Dumnezeu, Care întoarce către Sine pe cei împietriți și povățuiește pe cei rătăciți la calea cea dreaptă. Apoi lauda întoarcerea lor cea grabnică către Dumnezeu și-i mîngîia pe dînșii prin cuvinte înțelepțite de Dumnezeu, făcîndu-i să aibă nădejde tare în darul lui Dumnezeu, Căruia se vor învrednici prin Sfîntul Botez.

Intrînd ei și stînd în mijlocul priveriștei, au zis către tot poporul: "Dumnezeu să vă sfințească pe voi cu semnul Său - Sfînta Cruce - și să vă facă

lesnicioși către tot lucrul cel bun". Apoi a poruncit fiecăruia dintre dînșii să întrebe cele despre Dumnezeu și să se învețe cele ce se cade. Iar judecătorul cu tot poporul a zis: "Nu este nici o îndoială în noi despre Dumnezeul tău, o! prea sfinte omule al lui Dumnezeu, căci toate aevea le-am cunoscut și credem în toate cele grăite de tine. Numai aceasta cerem, ca să ne unim cu Dumnezeu prin Botez". Iar un om din popor, văzînd pe Ermoghen apropiindu-se către Hristos a zis: "Cu adevărat nu este fățarie la Dumnezeu, pentru că și elinului i-a dăruit cunoștința și darul Său, pentru mila Lui cea multă către cei săraci".

După acestea, adunîndu-se episcopii de prin locurile cele din jur și din pustie, au venit în Alexandria, unii ca să-și cerceteze oile cele cuvîntătoare, iar alții vrînd ca să vadă nevoințele mucenicilor. Și erau episcopii treisprezece la număr; care, adunîndu-se și apa fiind pregătită, au botezat pe Ermoghen, prin trei afundări, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfîntului Duh. Astfel a fost botezat judecătorul, înaintea poporului și înălța slavă lui Hristos Dumnezeu. Tot atunci s-a botezat și o mulțime de popor și s-a făcut bucurie mare în toată cetatea, veselindu-se credincioșii de Domnul Dumnezeu lor.

Ermoghen, după puține zile a fost ales episcop al cetății Alexandria și și-a împărțit toată averea sa la săraci. Apoi s-a înarmat tare asupra diavolului, cu toată turma sa cea cuvântătoare, pentru că în puțină vreme a risipit capiștile cele păgânești, a sfărâmat idolii și în locul lor a zidit biserici. Apoi, mulțime fără de număr de elini aducând către Hristos, îi boteza și tot felul de boli tămăduia prin chemarea numelui Domnului nostru Iisus Hristos și prin semnul Sfintei Cruci. Apoi și duhurile cele viclene le izgonea din oameni și învăța tot poporul buna credință, îndemnând pe toți curățenie, smerenie, dragoste, blîndețe și la celelalte fapte bune și singur se dădea pe sine pildă turmei sale.

Acestea făcîndu-se astfel, un elin împietrit, cu numele Rustic, ce era de neam mare, a mers la împărat și i-a spus toate cele ce s-au făcut în Alexandria; cum eparhul Ermoghen, ascultînd învățătura lui Mina, s-a făcut creștin și cum tot poporul Alexandriei, urmînd lui Mina și lui Ermoghen, a primit aceeași credință ca și ei.

Împăratul Maximin, auzind acestea, s-a umplut de mînie nu numai asupra lui Ermoghen și a lui Mina, ci și asupra cetății Alexandria și fără zăbavă a mers în Alexandria, luînd cu sine multă oaste înarmată, ca la zece mii și intrînd în cetate a prins îndată pe Mina și pe Ermoghen și pregătindu-se

loc de priveliște și poruncind să se adune toată cetatea acolo, a șezut la judecată. Fiind duși sfinții la divan după porunca lui, goi și văzându-i tiranul, a strigat: "O! zeilor, ce să fie aceasta, că aceia cărora li s-a dat de la noi cinstea cea mai înaltă, toate le-au trecut cu vederea de bunăvoia lor și, alegîndu-și viața cea lepădată și proastă, s-au lepădat de voi?" Apoi a zis către Ermoghen:

"Spune-mi, nenorocitul, pentru ce ți-am încredințat stăpînirea a tot pămîntul și a mării? Au, nu pentru aceea ca să fii credincios zeilor și nouă? Au, nu ți-am zis că pe Mina, cel căzut în rătăcire, să-l întorci către legea cea părintească? Dar tu nu numai că nu l-ai întors din rătăcire, ci încă credinței lui te-ai făcut părtaș și ți-ai tuns capul, o! nebunule, ca unul din făcătorii de rîs".

Astfel iuțindu-se împăratul cu mîndrie și suflînd cu îngrozire asupra lor, Împăratul ceresc Cel prea bun cu milostivire a căutat din înălțime spre robii Săi, căci îndată li s-au arătat îngerii, umplîndu-i pe dînșii de îndrăzneală și, întărindu-i spre nevoie, le-a poruncit a nu se teme de mînia împăratului, pentru că a lor va va fi biruința. Atunci Ermoghen a răspuns împăratului, zicînd: "De vei voi o! împărate, a mă asculta cu răbdare pentru care pricină am lepădat de voie zeii - care se socotesc de tine că aduc norociri și pentru ce am voit a fi socotit ca unul fără de minte, sărac și batjocorit și

a mă numi al lui Hristos, apoi a fi gata pentru El, spre foc, spre sabie și spre dinții fiarelor și a pofti pentru El moarte, mai mult decît viața - îți voi spune, numai ia aminte".

Împăratul a zis: "De vei spune ceva adevărat, te voi asculta, numai păzește-te, ca nu în loc de adevăr să spui minciuni". Iar Ermoghen a început a povesti într-acest chip: "Eu, o! împărate, cîtă sîrguință am avut a prigoni pe Hristos și pe creștini, a cinsti pe zeii cei vechi și a mă supune voii tale, știi bine cînd m-ai trimis în cetatea aceasta, ca pe Mina, pe bărbatul cel înțelept, pe de o parte cu îmbunări, pe de o parte cu îngrozire, să-l întorc la credința cea părintească. Și cu atîta putere ostășească m-ai trimis, încît nici tu însuși, n-ai venit aici cu mai multă. Martor îmi este tot poporul acestei cetăți, cum am fost de aspru din început, momind, poruncind, înfricoșînd și îngrozind și cu toate chipurile sîrguindu-mă a întoarce pe bărbatul acesta de la dreapta credință creștinească. Dar eu, fiind fără minte, n-am cunoscut ce fel de om am înainte, care fiind fără temere și cu bărbăție, avea limba slobodă la răspuns și inima gata spre răbdarea muncilor și chiar cele mai cumplite munci era gata a le răbda, mai bine decît a se lepăda de Hristos.

Apoi, cînd l-am văzut că nu voiește a se închina zeilor, nici se teme de stăpînire, nici se înfricoșează de munci, nici ascultă sfatul și că zeii se necinstesc de dînsul și că tot poporul se învoiește cu el, cugetînd la aceeași credință, pentru care eu voiam a-l munci - mai întîi am poruncit să-i taie tălpile picioarelor, pînă la oase, apoi să-i taie limba și să-i scoată ochii. Atunci el, slăbind de durerea ranelor și abia răsufînd, am poruncit să-l arunce în temniță. După aceasta mi s-a făcut milă de dînsul, ca să spun adevărul, ca de un concetățean și greu m-a durut inima, pentru că pierrea un asemenea bărbat înțelept și bine grăitor. Iar a doua zi am poruncit să-i scoată trupul din temniță, socotindu-l a fi mort și cînd l-am văzut viu și venind către mine singur cu picioarele sănătoase, cu ochii văzînd și cu limba grăind, atunci mi s-a părut a fi nălucire și mi-am închis ochii, nevrînd a vedea nici asemănarea aceluia care este vrăjmaș zeilor.

Cînd m-am sculat de pe scaunul meu și împreună cu alții, am început a mă încredința de ceea ce vedeam, am pipăit cu mîinile pe cel ce se vedea și am cunoscut că este însuși Mina. Atunci îndată m-am biruit de adevăr, avînd știința de nemincinos martor. Iată, chiar Mina stă înaintea ta, împărate, iată și poporul care a văzut muncile lui, să-ți spună ție însuși precum voiești, fiindcă minunea

este înaintea ochilor tăi. Dar spune-mi tu, - jură-te pe zeii tăi, o! împărate - dacă ar fi văzut cineva așa ceva, precum am văzut eu pe Hristos, Care pe tot omul l-a înnoit și l-a înviat și care, cu o minune ca aceea, a adeverit puterea Sa, că acele lucruri nu sînt ale altuia, ci numai ale lui Dumnezeu. Acela este însuși care a creat pe omul cel dintîi și care făgăduiește celor ce cred într-însul împărăție veșnică în ceruri. Deci, dacă ar fi văzut cineva acestea și le-ar fi cunoscut, oare ar fi trecut cu vederea pe un Dumnezeu ca acesta și oare n-ar fi voit a se face prietenul Lui? Oare, s-ar fi lepădat de un dar și putere ca aceia a lui Dumnezeu, care poate a lumina orbii, a îndrepta șchiopii, a muta munții, a învia morții și, cu un cuvînt să zic, toată materia cea zidită a o mișca numai cu singur cuvîntul și încă a avea făgăduința veseliei și a împărăției celei veșnice? Cine ar fi lăsat pe un Dumnezeu ca acesta și ar fi închis ochii împotriva acestei fericiri? Apoi, cine ar fi ales a cinsti pe zeii voștri? Cum l-ai fi socotit tu pe unul ca acela? Au nu cu adevărat fără de minte și fără de socoteală, care nu vrea a cunoaște ce este bun și de folos?

Pentru aceasta eu, o, împărate, lepădîndu-mă de rătăcirea și de basmele voastre, de urîții zei și de toate bunătățile cele deșarte și vremelnice, m-am apropiat de Unul Dumnezeu și am voit a fi socotit de voi ca unul fără de minte, precum însuși ai zis,

ca un nenorocit, mai bine decît a mă socoti între voi înțelept și ales. Iată dar ale noastre, sînt precum ai auzit. Iar ale lui Hristos, de voiești, fără de zăbavă încearcă cu lucrul, află mai degrab asupra noastră o muncă grea și de nu poți tu afla, apoi eu, care nu puțină vreme am fost judecător și muncitor și sînt foarte iscusit în lucrul acela, singur voi afla o muncă asupra mea și pe celelalte le voi aduce ție aminte. Dă-ne spre mîncarea fiarelor, aruncă-ne de sus în prăpastie, aruncă-ne în mare, îngroapă-ne de vii în pămînt, taie-ne cu sabia, arde-ne în foc, sau fiecărui mădular al trupului nostru adu-i durerea ce i se cuvine; pentru că tot așa și eu, cînd eram orbit cu păgînatatea, am făcut luminătorului meu, celui ce m-a scos la lumina adevărului, adică Sfîntului Mina".

Astfel, grăind Sfîntul Ermoghen fără temere către împărat, se mira poporul de îndrăzneala și limba lui slobodă și mărturisea că înaintea tuturor se făcuse acele minuni cu Sfîntul Mina. Iar împăratul, neputînd răspunde nici un cuvînt împotriva celor grăite de Ermoghen, și gîndind că, de se va da la mai multă vorbă cu dînsul, se va umple de mare rușine și i se vor defăima zeii, a poruncit îndată să i se taie mîinile de la coate și picioarele de la genunchi și să le arunce în foc înaintea ochilor lui, ca să-și vadă membrele lui arzînd. Iar mucenicul,

ridicându-și capul puțin și văzându-și mâinile și picioarele în foc, a zis: "Cît sînt eu de fericit, pentru că mâinile mele, pe care altă dată le ridicam către zeii cei străini și picioarele cu care am umblat în rătăcire, acum le primește Dumnezeu ca pe o jertfă bine plăcută". Apoi cu o suliță i-a spart pîntecele și i-a vărsat toate măruntaiele, iar restul trupului, care încă răsuflea, după porunca împăratului, l-au aruncat ostașii în rîu. Iar pe Sfîntul Mina, temîndu-se împăratul a-l întreba despre credință, ca nu cumva cu îndrăzneala cuvintelor și cu minunile să-l rușineze pe el și să întoarcă de la zei rămășița poporului celui de o credință cu el - a poruncit, ca fără întrebare, să-l ducă într-o temniță întunecoasă și acolo să-l spînzure legat de mîini și să-i lege de picioare o piatră foarte mare, ca astfel, de greutatea cea mare, întinzîndu-se încheieturile lui, spînzurat îndelung să moară cu moarte silnică.

Sfîntul Mina, răbdînd acea muncă, avea în gura sa cuvîntul psalmistului și grăia către Dumnezeu: *Vezi smerenia și osteneala mea, precum și ceea ce grăiește Apostolul: Nu sînt vrednice pătimirile vremii de acum, pe lîngă slava aceea ce are să se arate.* Apoi, rupîndu-i-se încheieturile de la locul lor și tot trupul lui fiind întins ca o strună și durerile grele înmulțindu-se, a tăcut. Iar Dumnezeu care săvîrșește puterea Sa

cea minunată întru sfinții Săi, nu numai că n-a lăsat pe răbdătorii de chinuri într-acele munci, ci a făcut negrăită minune cu dînșii. Căci prin dumnezeiasca Lui purtare de grijă, când Sfântul Ermoghen a fost aruncat în rîu, încă puțin răsufînd, îndată arătîndu-se îngerii, l-au luat din apă, l-au scos la mal și i-au tămăduit mîinile și picioarele cele tăiate; apoi l-au făcut cu totul viu, sănătos și întreg, încît era ca un nou născut. Sosind noaptea, l-au adus pe el la Sfântul Mina, care era spînzurat în temniță și era abia viu. Apoi, dezlegîndu-l și pe Sfântul Mina din legături și vindecîndu-l, îngerii îi mîngîiau pe amîndoi, cu răsplătirea ce avea să fie lor în ceruri, pentru că acum li s-au gătit cununile și începătorul de nevoie îi așteaptă, pînă cînd își vor săvîrși bine alegerea nevoiței lor. Deci îngerii au petrecut împreună cu dînșii pînă dimineața, întărindu-i spre pătimirea ce le stătea înaintea.

Făcîndu-se ziuă, foarte de dimineață a poruncit împăratul să se deschidă priveliștea și să se adune tot poporul. Apoi venind și el s-a așezat pe scaunul de judecată și știind că toată cetatea crede în Hristos, două lucruri cugeta în sine, zicîndu-și: Nu este bine a lăsa pe cetățeni fără pedeapsă, nici iarăși nu este de folos a-i munci pe toți și a-i pierde. Deci s-a prefăcut că nu știe nimic despre credința lor cea în Hristos și a început a vorbi către

popor: "Știu că voi toți cinștiți pe marii noștri zei, cu jertfe și cu închinăciuni, și către împărați arătați cu frică datornică supunere întru toate. Dar de vreme ce de la început n-ați stat împotriva acelor oameni răi, care au îndrăznit a împînzi învățătura Celui răstignit și nu i-ați ucis cu pietre, mai înainte de venirea noastră la voi, pentru aceea nu puțină mînie ați ridicat asupra voastră din partea zeilor. Iar eu, dorind ca nici unul din voi să nu cadă în oarecare nevoie, prin voia zeilor, nu vă voi lăsa fără oarecare pedepsire, făcînd izbîndă pentru mînia zeilor. Deci poruncesc să se ia cinstea cea dintîi de la cetatea voastră, ca să nu fie nimeni din voi cu dregătorie, nici să se ridice cineva la stăpîniri înalte. Să știți și aceasta, cum că Răstignitul pe nimeni nu izbăvește din răutăți, decît numai că aduce în toate nevoile și la moartea cea rea pe cei ce cred într-însul. Iar cum că sînt adevărate cele grăite de mine, să fie întru mărturie cei doi vrăjitori de ieri, Mina și Ermoghen, care mai înainte de munci făgăduiau a învia morții, dar fiind pierduți de mine, cu grele munci după vrednicia lor, nici lor singuri n-au putut să-și ajute. Deci unde este acum puterea aceluia înșelător Hristos?"

Astfel, bîrfînd împăratul și numele lui Hristos hulind, cu greu se învoia la aceasta tot poporul, care cîrtea în sine, cugetînd un lucru nou împotriva împăratului. Apoi, zicîndu-i prin

dregători să tacă, iar împăratul vrînd iarăși a vorbi, îndată s-au arătat sfinții mucenici Mina și Ermoghen, venind către împărat; atunci toți întorcîndu-și ochii spre dînșii cu multă mirare, ca și cu un glas și o gură au strigat: "Mare cu adevărat este Dumnezeuul creștinilor". Iar împăratul a rămas în mare nedumerire și spaimă. Iar unul din cei ce sta acolo în popor, cu numele Evgraf, iscusit în înțelepciunea elinească, care era oarecînd unul din scriitorii vremii, cînd era Sfîntul Mina judecător în cetate - văzînd pe sfinții mucenici vii și sănătoși s-a umplut de rîvnă dumnezeiască și însemnîndu-se cu semnul Crucii, a ieșit cu îndrăzneală în mijlocul priveliștii și a zis împăratului: "Și eu, împărate, sînt creștin și lepăd poruncile tale, iată, înaintea ta sînt, necruțînd trupul meu pentru Hristos și să nu nădăjduiești că mă vei birui cu îngrozirile sau cu îmbunările și nu numai pe mine, dar nici pe un creștin din noi nu vei putea birui, pentru că nouă a trăi împreună cu voi ne este moarte, iar a muri pentru Hristos, cu adevărat ne este viață. Ai intrat ca un leu în cetatea noastră, vrînd a înghiți turma lui Hristos și prin închinarea de idoli a pierde sfînta credință, dar noi nu băgăm seamă iuțimea ta, gata fiind spre moarte, pentru buna credință și rîdem de tine ca de o vulpe bătrînă".

Acestea auzindu-le împăratul, s-a aprins de mînie și sculîndu-se iute de pe scaun s-a pornit asupra lui; apoi, smulgînd sabia de la unul din cei ce stăteau în fața lui, cu mîna sa a tăiat pe Sfîntul Evgraf și, în marea lui mînie, l-a făcut bucăți. Iar sfîntul fiind tăiat, ocăra cît putea necredința tiranului și mulțumea lui Dumnezeu că, mai înainte decît alții, merge către El și că nu numai printr-o rană primește sfîrșitul său, ci prin multe rane, care vor mijloci lui multe cununi. Astfel și-a dat sufletul său cel mucenicesc în mîinile lui Dumnezeu, fiind tăiat în mijlocul priveliștii.

Împăratul, iarăși șezînd pe scaunul său, s-a întors către sfinții Mina și Ermoghen și a zis: "Mă jur cu puterea zeilor mei că niciodată n-am văzut astfel de vrăjitori ca aceștia și nu este de mirare că-i ascultă pe dînșii poporul cel simplu; pentru că, înșelînd cu meșteșugul vrăjitoriei, pe cei neînvățați îi depărtează de la zei și-i sfătuiesc să moară pentru Cel răstignit. Dar eu îndată vă voi arăta vouă, o! ticăloșilor, ce sînteți voi, adevărată înnoire a trupului, ori nălucire și întunecare a ochilor?" Iar sfinții au răspuns: "De vreme ce mintea ta este nebună și sufletul tău urît, cum și inima împietrită, de aceea și lucrul cel adevărat ți se pare ție a fi nălucire. Căci nu ești tu orb cu adevărat, cînd nu crezi lucrului celui mai luminat decît soarele? Dacă te îndoiești, apoi cearcă singur cu

sîrguință, dacă noi sîntem cu adevărat. Și dacă cu îngrozire te iuțești, apoi iarăși cu munci și cu rane încearcă-ne și cunoaște că sîntem trup, iar nu nălucire. Ori voiești cu făgăduințele bunătăților cele vremelnice a ne uni pe noi cu tine? Apoi să știi că de ne-ai fi dat nouă chiar împărăția ta, care este la voi lucrul cel prea înalt, nici atunci nu ne-ai fi înșelat pe noi. Deci dă asupra noastră răspunsul tău cel desăvîrșit, știind că nu sporești nimic".

Iar împăratul văzîndu-i pe ei că nu sînt năluciri, ci trupuri adevărate - pentru că mulți îi pipăiau cu mîinile și vedeau trupuri întregi și vindecate de rane -, a poruncit să le taie capetele cu sabia. Iar el sculîndu-se s-a dus în palatul său, rușinîndu-se că n-a putut în nici-un fel să biruiască pe ostașii lui Hristos. Deci, sfinții fiind duși la locul cel de tăiere, tot poporul mergea după dînșii, iar ei ridicîndu-și ochii, s-au rugat mult către Dumnezeu ca să dea sfintelor biserici și la toată creștinătatea pace și liniște și ca nimeni din cei ce vor cere ajutor de la dînșii să nu se întoarcă în deșert. Îmbrățișîndu-se unul pe altul și dîndu-și pace, și-au întins cinstiții lor grumaji sub sabie spre a fi tăiați de ostași. Apoi, Sfîntul Mina, fiind încă viu, a rugat pe împărat ca trupul său să fie dus în Vizantia, care lucru chiar cînd își da sfîrșitul l-a poruncit și credincioșilor ce stăteau înaintea lui.

Împăratul Maximin a poruncit însă să facă un sicriu de fier, să pună într-însul trupurile sfinților mucenici și să le arunce în mare, pentru ca să nu fie cinstite de creștini. Iar el, pricepând gâlceava poporului și cîrtirea cea mare și temîndu-se să nu se ridice tulburare asupra lui, a ieșit degrabă din cetate și s-a întors în Vizantia. Iar sicriul de fier cu moaștele sfinților nu s-a cufundat în mare; ci cu puterea lui Dumnezeu, plutind pe deasupra apei, a întrecut pe împărat plutind spre Vizantia, zburînd ca o pasăre cu aripi. Atunci, noaptea s-a arătat vedenie dumnezeiască episcopului Constantinopolului, poruncindu-i ca fără zăbavă să meargă la țărmul mării și să ia cu cinste sicriul cu moaștele sfinților.

Episcopul, în aceeași noapte, chemînd clerul său și pe oarecare din cetățenii cei credincioși, bărbați cinstiți, au ieșit la mare și au văzut toți lumină, pogorîndu-se ca un stîlp din cer și care era deasupra unei bărci; iar doi bărbați prea străluciți, venind în acea barcă, către țărm, unde era episcopul și clerul. Apropiindu-se de țărm, au văzut că nu barcă, ci un sicriu plutește, fiind tras pe apă de doi îngeri purtători de lumină. Apoi, punînd sicriul pe țărm, s-au făcut nevăzuți. Iar episcopul și cei împreună cu dînsul, primind racla cu bucurie și cunoscînd că este de fier, foarte mult s-au mirat, cum greutatea fierului nu s-a

scufundat în adîncul mării, ci ca un lemn ușor a plutit pe apă. Și sărutînd cinstitele trupuri ale sfinților mucenici, le-au pus într-un loc ascuns, pînă la o vreme.

Pe împăratul Maximin, cînd mergea pe cale, l-a ajuns pedeapsa lui Dumnezeu, pentru că s-a lipsit de ochii cei trupești, cel ce era orb demult de cei sufletești și, precum a spus el prietenilor săi de casă, a fost bătut cu mîini nevăzute și după puține zile a murit ticălosul. Atunci episcopul cu mare cinste a îngropat moaștele sfinților mucenici lîngă zidul cetății, ca să fie acestea strajă și păzitori celor ce înoată pe mare, iar celor ce pătinesc în boli, să le fie doctori, întru slava marelui Dumnezeu și Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

